

Planprogram Moss kommunes kulturplan 2025-2036

1. Planprogram

1.1 Planprogram

Planprogrammet for Moss kommunes kulturplan skal legge grunnlaget for utarbeidelsen av kulturplanen.

Planprogrammet er et verktøy og en disposisjon for å styrke tidlig og hensiktsmessig medvirkning og god planprosess. Planprogrammet skal sette rammer og premisser for arbeidet i tillegg til å klargjøre formålet med planen.

Formålet er å sikre en helhetlig og langsiktig utvikling av kunst- og kulturlivet i kommunen og å fremme et inkluderende og mangfoldig kulturliv som styrker fellesskap, øker deltakelse og bidrar til å oppfylle målene i kommuneplanens samfunnsdel. Planen omfatter hele kulturlivet, noe som gir en samlet tilnærming til utvikling av både arenaer og tilbud.

Selv om denne planen skal utarbeides som en tema-/fagplan, og ikke som en kommunedelplan, anbefales det at man i hovedsak følger plan- og bygningslovens bestemmelser om medvirkning og planprosess. Det skal derfor utarbeides og vedtas et planprogram som legger premissene for selve planen og planarbeidet.

1.2 Kulturplanens avgrensinger.

Kulturbegrepet kan forstås i både en bred og en smal forstand. I en bred (antropologisk) forstand inkluderer kultur skikker, ritualer, verdier, holdninger og praksiser som preger et samfunn, og som overføres mellom generasjoner. Dette omfatter alt fra dagliglivets tradisjoner til samfunnets institusjoner. I en smalere (humanistisk) forstand viser kultur til estetiske uttrykk og virksomheter som kunst, musikk, litteratur og arkitektur – det som ofte omtales som “kulturens høykvalitetsuttrykk”.

Begrepet «kulturlivet» henviser til alle feltene som kulturplanen vil omfatte; musikkfeltet, litteraturfeltet, kunstfeltet etc., mens begrepet «kulturnæringer»

omfatter virksomheter som kombinerer kulturelle uttrykk med økonomisk verdiskaping. Dette kan inkludere blant annet musikk, film, litteratur, scenekunst, design, arkitektur og digitale medier. Disse næringene bidrar til både kulturell utvikling og økonomisk vekst i samfunnet.

Kultur har en verdi i seg selv, men kan også virke som verktøy for å oppnå bredere samfunns mål. Et gjennomgående trekk ved kulturpolitikken er at kulturen ofte benyttes som et “instrument” for å fremme andre samfunnsformål, som sosial inkludering, økonomisk vekst eller bedre folkehelse. Dette kan skape et spenningsforhold mellom kulturens egenverdi og dens instrumentelle nytteverdi. For å utnytte synergien som kan oppstå i skjæringspunktet mellom kunst og samfunnsutvikling, er det avgjørende å sikre høy kvalitet i kulturarbeidet.

2. Bakgrunn for planarbeidet

Moss kommunes gjeldende kulturplan ble vedtatt i 2014 og gjelder for perioden 2014-2025. Den erstattet en tidligere strategiplan for kultur, miljø og byutvikling fra 2006. Rygge kommune hadde ikke kulturplan.

Etter at Moss og Rygge ble én kommune i 2020 har det vært intensjon om å utarbeide en ny kulturplan for den nye kommunen.

I kommunens planstrategi for 2024-2027 er det vedtatt at det skal utarbeides en kulturplan som fagplan i perioden.

3. Føringer, referanser og lovgrunnlag for Moss kommunes kulturplan

3.1 Nasjonale føringer

- *Kulturloven* fremhever offentlighetens ansvar for å sikre et mangfoldig kulturliv med likeverdig tilgang til kunst- og kulturliv for alle
- *Plan- og bygningsloven* pålegger kommunene å sikre en helhetlig og bærekraftig samfunnsutvikling. Det er også en forventning til at regional og kommunal

planlegging legger til grunn at kultur vektlegges som et verktøy for fremme sosial inkludering, styrke identitet og bidra til bærekraftig verdiskaping

- *St.melding nr 18, Oppleve, skape, dele – kunst og kultur for alle* understreker kunsten og kulturens rolle i å styrke livskvalitet og deltakelse
- *Folkehelsesloven* fremhever betydningen av helsefremmende tiltak og livskvalitet, der kultur spiller en sentral og avgjørende rolle som bidragsyter
- *Lov om folkebibliotek* sikrer at alle i landet har tilgang til et bibliotek som fremmer opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet. Bibliotekene skal stille bøker og andre medier gratis til disposisjon, og fungere som en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt
- *Opplæringsloven* regulerer kulturskolens tilbud og organisering. Kommunene er pålagt å ha et kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skolen og kulturlivet. Kulturskolen skal legge til rette for at elevene får delta i ulike aktiviteter der de lærer, opplever, skaper og formidler kulturelle og kunstneriske uttrykk i et trygt og godt skolemiljø.

3.2 Regionale føringer:

Tidligere planer og strategier fra Viken fylkeskommune og tidligere Østfold fylkeskommune gjelder frem til nye blir vedtatt.

Østfold Fylkeskommune er i gang med arbeid for å utarbeide tre regionale planer:

- Økt livskvalitet, deltakelse og likeverd
- Kompetanse og verdiskaping
- Areal og mobilitet

De regionale planene for Østfold er fylkets øverste strategiske planverk. Planene gir føringer for hele østfoldsamfunnet, og er avhengig av innsats og medvirkning fra en rekke samfunnsaktører for å nå sine mål.

De regionale planene skal samordne statens, fylkeskommunens og kommunenes virksomhet i fylket. Samtidig er regionalplanprosessen en viktig arena for å utøve fylkeskommunens lovpålagte rolle som regional samfunnsutvikler. Planarbeidet skal være ferdig i løpet av 2025.

3.3 Kommunale føringer:

Kulturplanen knyttes opp mot følgende kommunale planer og strategier som enten er vedtatt eller under arbeid:

- Kommuneplanens samfunnsdel Moss 2030
- Kommunedelplan for levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv 2020-2032
- Frivillighetsplan 2025-2028
- Kulturmiljøplan 2025 – 2037 – vedtas høsten 2025
- Kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, vedtas høsten 2025
- Strategisk plan for kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet 2022-2026

4. Innsatsområder

Mål og visjoner for planen og for kulturområdet vil utarbeides gjennom planprosessen.

Det legges opp til at kulturplanen konsentrerer seg om følgende hovedområder:

- Det profesjonelle kulturfeltet i Moss
Kulturplanen bør utforske og vurdere hvordan Moss kan bli en mer attraktiv kommune for det profesjonelle kulturlivet med bl.a. disse områdene:
 - Galleri F15
 - Nonstop Internasjonale teaterfestival
 - Arena kirke- og kultursenter
 - Møllebyen som kulturelt senter
 - Bransjeutvikling
 - Internasjonal kontakt og utveksling
 - Kulturfeltets bidrag til innovasjon og utvikling
- Kultur for alle
Kulturplanen bør utforske hvordan alle skal kunne delta i og oppleve kultur og fritid i Moss.
 - allmennkultur
 - den kulturelle grunnmuren
 - Inkludering og mangfold

- Kulturarenaer i kommunen
Kunst og kultur er viktige bidrag i samfunnsutviklingen. Kulturplanen bør utforske hvilke premisser kulturen skal være i samfunnet.
 - Kulturarenaer som møteplass
 - Kulturarv som ressurs
 - Kunst og kultur i det offentlige rom
 - Festivaler og arrangementer

5. Organisering

Arbeidet med kommunedelplanen for kultur forankres både politisk og administrativt for å sikre en helhetlig og effektiv gjennomføring.

Arbeidet med kulturplanen gjennomføres basert på følgende modell for organisering :

Prosjektledelse: Virksomhet kultur og idrett

Styringsgruppe:

- Direktør kultur, oppvekst og aktivitet
- Enhetsleder kultur, aktivitet og mestring
- Virksomhetsleder kultur og idrett
- Fagkoordinator kultur og idrett

Mandat for styringsgruppe:

Styringsgruppa skal ha ansvar for å gi strategisk retning og sikre at planen er forankret i kommunens overordnede mål og prioriteringer. Styringsgruppa skal informeres om planarbeid på gitte tidspunkt i prosessen.

Arbeidsgruppe:

- Representanter fra virksomhet kultur og idrett
- Representant fra enhet samfunnsutvikling
- Avdelingsleder Mossebibliotekene
- Avdelingsleder kulturskolen

Arbeidsgruppen har ansvar for koordinering og gjennomføring av planarbeidet.

Det vil opprettes egne referansegrupper som skal arbeide med spesifikke områder av planen, eksempelvis:

- Mosseregionens musikkråd
- Kulturnettverket
- Frivillighetsforum
- Øvrige aktører og interessenter ivaretas gjennom åpent møte og høringsinnspill

6. Framdrift:

Hva	Tid/periode
Utkast planprogram - Hovedutvalg kultur, oppvekst og aktivitet	26. august
Høringsperiode planprogram 6 uker	Høringsfrist 10. oktober
Behandle planprogram – Hovedutvalg kultur, oppvekst og aktivitet	25. november
Åpent oppstartsmøte	Januar 2026
Planarbeid/arbeidsperiode	Vår 2026
Politisk behandling planutkast	Juni 2026
Høringsperiode planutkast minimum 6 uker (evt. med åpent høringsmøte)	Sommer 2026
Endelig behandling i medvirkningsråd, utvalg og kommunestyret	Høst 2026